

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput I. Spei theologicæ definitio & objectum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

LIBER TERTIUS.

AMOR SPERANS.

Spes ex amore nascitur. Ideo namque vitam æternam cum fiducia expectamus: quia amamus, & desideramus. Et quidni desideret omnes? Si amatur vita, quare non quæritur vita? Si amatur vita, talis quærat, quæ nunquam finiatur. Talis quærat, de qua *IIa. 51. Gaudium, & lætitia invenietur in ea, gratiarum actio, & vox laudis.* Talis quærat, per quam omne hominis desiderium satietur. Satiabitur, dum oculo ad oculum videbimus, amabimus, & laudabimus Deum in æternum. In Dei proinde possessione vita æterna consistit, qui replet in bonis desiderium nostrum, & in quo solo requiescere potest cor nostrum. Tanti boni possessionem Christianus fiducialiter expectans, per medias cruces in via mandatorum Dei suaviter currit. Quia fidelem animam spes Christiana nutrit, fovet, lætificat, excitat ad crucem cum Christo perferendam, viamque mandatorum tantò alacrius decurrendam, quantò ampliora promittit, qui in promittendo nunquam fallit. Ideò bonum facientes, in medio tribulationum *non desiciamus: tempore enim suo metemur. . . Galat. 6. Scientes quòd labor noster non est inanis in Domino. 1. Cor. 15.*

CAPUT I.

Spei theologice definitio, & objectum.

I Spes est virtus theologica, per quam certa cum fiducia, nostræ salutis & æternæ vitæ bona per divinum auxilium consequenda expectamus. Nascitur ex desiderio, quo bona illa, seu eorum possessionem nobis desideramus. Ut enim S. Thomas ait *1. 2. q. 40. a. 8. In quantum spes respicit bonum speratum, spes ex amore nascitur. Non enim est spes, nisi de bono desiderato & amato.* Spes proinde formaliter non est amor vitam æternam desiderans, sed amorem istum præsupponit.

2 In objecto spei S. Thomas ibidem *a. 1. quatuor conditiones requirit. Primo, quòd sit bonum. Non enim propriè loquendo est spes, nisi de bono. . . . Secundo, ut sit futurum, saltem probabiliter: non enim est spes de presenti jam habito. Quia quòd videt quis, quid sperat? Rom. 8. Nec speramus quòd ne probabiliter quidem futurum est, sed desperamus. Nihil tamen vetat, bonum speratum certò esse futurum. Intuitivam namque Dei*

visionem sibi certò futuram sperant animæ in Purgatorio, speraveruntque SS. Patres in Lybbo. Tertiò requiritur, quòd sit aliquid arduum, id est cum difficultate adipiscibile. Non enim quis dicitur aliquid sperare minimum, quòd statim est in sua potestate ut habeat; sicut nemo timere dicitur malum, quòd facile vitare potest. Quartiò, quòd illud arduum sit possibile adipisci. Quia nemo sperat id quòd adipisci nullo modo potest, cum spes nascatur ex desiderio efficaci rei expectatæ. Desiderium verò efficax non fertur ad impossibile.

Spei itaque theologice objectum materiale primarium esse beatitudinem æternam, sequitur ex allata spei definitione. Siquidem illud est primarium objectum materiale spei nostræ, quòd primariò certa cum fiducia per Dei auxilium expectamus. Primariò verò expectamus beatitudinem æternam. Media verò, per quæ beatitudinem consequi speramus, ad objectum spei secundarium pertinent.

Objectum formale spei theologice esse Deum ut summum bonum finemque ultimum nostrum, illi dicunt, qui censent spem esse effectum desiderii, quo Deum nobis ut summum bonum, ultimum finem, æternamque beatitudinem nostram desideramus. Sed cum ex dictis n. 1. desiderium istud præsupponatur ad spem, in eo proinde spes formaliter non consistat, sed in certa fiducia, quæ Deum ut summum bonum nostrum expectamus: propterea dicendum, illud esse objectum formale spei nostræ, quo movemur, excitamurque ad Deum ut summum bonum, supremamque felicitatem nostram certa cum fiducia expectandam. Istud verò est auxiliatrix Dei omnipotentia, misericordia, in promissis fidelitas, & merita Salvatoris. Quia ideò certa cum fiducia æternam beatitudinem, seu summi boni nostri possessionem expectamus, quia Deus in promissis fidelis, eam promissis servantibus mandata perseveranter usque ad mortem; mandata verò perseveranter servare speramus, innixi auxilio gratiæ Dei, effectum infallibilem habente ex omnipotenti Dei virtute; quòd auxilium nos consecuturos speramus per infinitam Dei misericordiam, meritaque Salvatoris. Per consequens tria sunt primaria spei christianæ fundamenta. Primum est omnipotentia Dei, quæ fit ut Deo volenti saluum facere, nullum hominis resistat arbitrium: *Cor enim Regis in manu Domini, quo-*

cumque voluerit vertet illud. Prov. 21. Secundum est infinita Dei misericordia, secundum illud Psal. 12. *Ego autem in misericordia tua speravi.* Et Psal. 17. *Deus meus adiutor meus, & sperabo in eum.* Unde Augustinus l. 2. Confess. c. 29. *Tota spes mea, non nisi magna misericordia tua.* Tertium, sunt merita Christi, per quæ auxilium gratiæ expectamus à divina misericordia: utpote per quam omnis gratia, quæ in hoc statu confertur, propter merita Christi confertur. *Nec enim aliud nomen est sub celo datum hominibus, in quo operiet nos salvos fieri.* Act. 4. Unde nec justificamur, nisi per redemptionem quæ est in Christo. Rom. 3. Nihilque à Deo Ecclesia petit, nisi per Christum Dominum nostrum. Per Christum proinde petenda sperandaque est vera conversio, peccatorum remissio, perseverantia, beatitudo æterna.

6 Si ista sint tria primatia spei nostræ fundamenta, in solo Deo principaliter ponere nos oportet spem salutis nostræ, non in nobis, juxta illud: *In manibus tuis sortes mee.* Item: *Perditio tua, Israël, tantummodo in me auxilium tuum.* Et iterum: *Non volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei, qui cuius vult misereatur, & quem vult indurat, quem vult salvat & vivificat.* Nec idè oportet nos desperare, quia in solo Deo spem jubemur collocare. Quia, ut Augustinus de prædest. Sanct. cap. 11. ait: *Sapientes non sunt, qui infirmitatis sua malant se committere, quam firmitatis promissionis Dei. Sed ignota est mihi, inquis, de meipso voluntas Dei. Quid ergo? Tuane tibi de teipso voluntas certa est, nec times? Qui videtur stare, videat ne cadat. Cum igitur utraq; incerta sit, cur non homo firmitati quam infirmitati fidem suam, spem charitatemque committit?* Et c. 22. *Abstine à vobis idè desperare de vobis, quoniam spem vestram in ipso habere jubemini, non in vobis. Maledictus enim omnis homo, qui spem habet in homine. Et bonum est considerare in Domino, quam considerare in homine: quia beati omnes qui confidunt in eum.* Dicat ergo Christianus homo: Si in manibus hominis infirmi, inconstantis & ad malum proni foret salus & fors mea, de salute causa foret desperandi; sed ex quo in manibus tuis sortes mee, Deus meus, idè causa est sperandi, quia firmum est spei fundamentum, ut infra c. 3.

CAPUT II.

Spei à charitate discrimen.

7 Idem, spem, & charitatem, tres esse virtutes, ab invicem distinctas, scimus ex Apostolo, dicente: *Nunc autem manent fides, spes, charitas, tria hæc, major autem horum est charitas.* Constatque ex distinctis earum definitionibus; speique à fide & charitate discrimen manifestum est ex eo quòd nec fides

nec charitas sit fiducia expectans, &c. Tota difficultas est de amore, ex quo spes nascitur, uti diximus n. 1. De amore (inquam) quo desideramus Deum, quatenus summum bonum, & ultimum finem nostrum, in quo licet spes formaliter non consistat, ipsum tamen præsupponit; unde & à nonnullis spei amor dicitur; in eo tamen adhuc ab amore charitatis distinctus, quòd amoris charitatis objectum esse non debeat absens, uti objectum amoris desiderantis possessionem Dei, propter quòd amor iste Deo possessio excidit; sed charitas nunquam excidit, uti rursum Apostolus dicit.

Myfici ergo quidam, & cum ipsis Quietistæ, atque Scholastici non pauci, omnem amorem Dei, quatenus summi boni, & ultimi finis nostri, vocant amorem spei, minus perfectum (ut ipsi putant) amore Dei, quatenus in se absolute summè boni & perfecti, quem solum vocant amorem charitatis. Quippe existimant, amoris perfectioni obesse, quòd Deus diligatur cum aliquo ad nos respectu, summi utique boni nostri, & finis nostri ultimi. Idèque perfectionem amoris in eo collocant, quòd eo Deus diligatur præcisè ut in se est summè bonus & perfectus, abique ullo ad nos respectu.

Verùm econtrà dicendum, quòd amor quo Deus sic amatur propter se, velut summum bonum nostrum, finisque nosse ultimæ, ut felicitatem suam, ultimamque suam perfectionem creatura rationalis non querat nisi in Deo, Deique cognitione & amore, esse verum amorem charitatis, quatenus hæc definitur, *virtus, quæ Deus propter se diligitur, & proximus propter Deum;* verum (inquam) amorem filialem, non mercenarium, purum, non impurum; perfectum, non imperfectum; gratuitum, non interessatum.

Ista est assertio Sanctorum infra referendorum, necessariò tenenda ad Quietismum, & Semiquietismum à fundamentis convellendum, nec parum utilis ad conciliandos Theologos, super divini amoris necessitate ad justificationem in Sacramento Pœnitentiæ: cum (exceptis paucis rigidis Molinistis) cæteri ferè conveniant, saltem amorem spei, five Dei, quatenus summi boni, & ultimi finis nostri, ad eam necessarium esse, qui si gratuitus sit, verusque amor charitatis, saltem generaliter dictæ, in re conveniunt cum Augustini, & Aquinatis discipulis; sicut & illi qui dolorem de peccatis ex timore inferni ad dictam justificationem sufficere volunt, dummodò inferni timorem accipiant pro timore æternæ amissionis Dei, five beatificæ cognitionis, amorisque ipsius, tamquam summi boni nostri: cum timor iste servilis non sit, sed filialis, veræque charitatis effectus. In re proinde (suppositâ assertionis nostræ veritate) non habent minus rigidi Molinistæ unde turbentur ex requisito